

Prof.univ.dr. Magdalena MIHAI

Conf.univ.dr.Cristian DRĂGAN

Conf.univ.dr. Valeriu BRABETE

Asist.univ.dr. Adriana CRĂIȚAR

SISTEME DE RAPORTĂRI CONTABILE

CONFORME CU DIRECTIVA A IV-A A CEE ȘI IFRS

Prof.univ.dr. Magdalena MIHAI

Conf.univ.dr. Valeriu BRABETE

Conf.univ.dr.Cristian DRĂGAN

Asist.univ.dr. Adriana CRĂIȚAR

SISTEME DE RAPORTĂRI CONTABILE

EDIȚIE
REVIZUITĂ
ȘI
ADĂUGITĂ

CONFORME CU
DIRECTIVA A IV-A A
CEE ȘI IFRS

EDITURA UNIVERSITARIA

Craiova, 2016

Referent științific:
Prof.univ.dr. Constantin STAICU

Copyright © 2016 Editura Universitaria
Orice reproducere, copiere parțială sau totală este permisă numai cu acordul scris al Editurii.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Sisteme de raportări contabile : conforme cu directiva a IV-a a CEE și IFRS / Magdalena Mihai, Cristian Drăgan, Valeriu Brabete, Adriana Crăițar. - Ed. adăugită și rev. - Craiova : Universitaria, 2016
Conține bibliografie
ISBN 978-606-14-1042-2

- I. Mihai, Magdalena
- II. Drăgan, Cristian
- III. Brabete, Valeriu
- IV. Crăițar, Adriana

657

Tehnoredactare computerizată:

Adriana CRĂIȚAR (IOȚA)

Coperta:

Adriana CRĂIȚAR (IOȚA)

PREFAȚĂ

Așa cum este cunoscut, realizarea obiectului contabilității financiare depinde în mod hotărâtor de conținutul și valorificarea informațiilor de sinteză pe care le conțin raportările periodice, de la sfârșitul anului și al semestrului I. În definiția dată obiectului contabilității se acordă importanță deosebită raportărilor contabile de sinteză, denumite în literatura de specialitate și conturi anuale sau situații financiare în reglementările contabile în vigoare, documente prin intermediul cărora se asigură informații utile unei game largi de utilizatori, atunci când aceștia iau decizii economice.

*În scopul realizării dezideratelor de mai sus, **situațiile financiare anuale** conforme cu Directiva a IV-a CEE au fost proiectate ca un document de sinteză complex în varianta **în formă lungă**, care este constituit din următoarele componente: bilanțul propriu-zis, contul de profit și pierdere, politici contabile și note explicative, situația fluxurilor de numerar și situația modificărilor capitalului propriu, componente care ocazionează un volum de muncă laborioasă pentru completare, analiză și valorificare a informațiilor pe care le furnizează.*

Sistemele de raportări contabile se referă la situațiile anuale și la cele întocmite la 30 iunie. Ele se înscriu în mod organic în sistemul contabil național, care, în forma actuală se utilizează începând cu 1 ianuarie 2010, în condițiile existenței, totodată, a posibilității aplicării și a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară, doar pentru uz intern.

La rândul lor, situațiile financiare care se utilizează în anumite condiții sunt proiectate și în variantele **în formă prescurtată** aplicabilă entităților mici și conțin doar primele trei componente amintite anterior, precum și **în formă prescurtată** aplicabilă microentităților, care se utilizează începând cu exercițiul financiar 2015, și se compun numai din bilanț și contul de profit și pierdere.

Totodată, se reține că pentru entitățile ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată se utilizează **situații financiare conforme cu IFRS**.

Raportările contabile de sinteză, care constituie obiectul prezentei lucrări, datorită caracterului lor complex, necesită eforturi apreciabile din partea practicienilor din domeniul

financiar-contabil în vederea cunoașterii lor în detaliu și al utilizării în deplină cunoștință de cauză, ceea ce reprezintă cerința de bază pentru îndeplinirea condițiilor și funcțiilor ce le revin și, implicit, pentru asigurarea unei contribuții în continuă creștere la îmbunătățirea volumului și, în mod deosebit, a calității informațiilor necesare pentru luarea deciziilor economice.

Lucrarea de față este elaborată în deplină concordanță cu reglementările metodologice amintite și este orientată cu precădere către soluții practice adecvate activității operatorilor economici. Dintre problemele abordate în această manieră menționăm pe cele mai importante și anume: efectuarea operațiilor contabile de la sfârșitul fiecărei perioade de gestiune, înregistrarea plusurilor și a diferitelor categorii de lipsuri constatate cu prilejul inventarierii, contabilizarea provizioanelor și a ajustărilor pentru deprecierea elementelor de activ, contabilitatea operațiilor de repartizare a profitului pe destinații legale ș.a.

În cadrul lucrării la care ne referim s-a acordat, în mod firesc, un spațiu corespunzător metodologiei privind întocmirea (completarea) propriu-zisă a tuturor componentelor situațiilor financiare.

O problemă importantă prezentată în cadrul prezentei lucrări, într-un spațiu relativ extins, o constituie metodologia întocmirii componentelor sale și analiza pe baza informațiilor furnizate, a rezultatelor activității economico-financiare, analiză care are, de asemenea, caracter practic, fiind efectuată pe baza datelor înscrise în situațiile financiare anuale.

Lucrarea elaborată, prin structura și conținutul său, prin soluțiile corecte date problemelor abordate, prin caracterul său pronunțat aplicativ și prin modul atent de redactare, reprezintă o sursă documentară utilă pentru toți cei interesați în cunoașterea, întocmirea și utilizarea în cunoștință de cauză a raportărilor contabile anuale și a celor elaborate pentru 30 iunie.

2016
Autorii

Capitolul 1

ELEMENTE SEMNIFICATIVE PRIVIND APARIȚIA ȘI MODERNIZAREA RAPORTĂRILOR CONTABILE

Lucrările contabile, astfel denumite, reprezintă documente de sinteză cu un conținut informațional foarte bogat și diversificat, care asigură centralizarea și generalizarea datelor ce permit cunoașterea, la sfârșitul semestrului I și al anului, a patrimoniului, activităților desfășurate de entitate și a rezultatelor obținute.

Altfel spus, raportările ce se abordează sunt de mare importanță pentru entitate deoarece, printre altele, constituie documente oficiale care asigură baza informațională necesară pentru cunoașterea existenței activelor și pasivelor acesteia și pentru efectuarea analizei și controlului detaliat privind gestionarea acestora și, implicit, a rezultatelor obținute.

Totodată, se impune a sublinia că informațiile la care s-a făcut referire sunt utile pentru fundamentarea a numeroase decizii economice pe care le preconizează atât managementul entității, cât și diverși terți interesați de colaborări cu respectiva entitate.

În altă ordine de idei, se poate afirma că întocmirea, în condițiile exigenței impuse de către normalizatorii contabili, a raportărilor la care ne referim constituie obiectivul central al oricărui sistem de contabilitate și, totodată, finalizarea și valorificarea activităților curente pe care acestea le ocazionează în cursul perioadei pentru care se efectuează raportarea contabilă.

În acest context, se poate remarca faptul că cele două concepte care privesc contabilitatea și raportările contabile sunt inseparabile și, în mod firesc, au apărut și au fost modernizate ca un tot unitar. Astfel se menționează că pentru prima dată s-au făcut referiri scrise la amândouă de către

Desimoni, în anul 1340, în lucrarea denumită „**Cartea mare a comunei Genova**”, unde este consemnat conceptul de „**billanțium**”, atribuit contului de bilanț.

În anul 1494, la Viena, profesorul de matematică **Luca Pacioli**, numit de unii autori și **Paciolo**, tipărește lucrarea „**Geometria, Proportioni e Proportionalita**“, în care, pentru prima dată, se prezintă probleme de contabilitate. Astfel, în partea I, la titlul IX, denumit „**Tractatus de computis et scriptures**“, sunt prezentate câteva principii de contabilitate dublă și, printre altele, se propune întocmirea unui „**bilancio**“, care în fapt reprezenta o balanță de verificare prin care se verifica în ce măsură *Cartea mare* este bine condusă, ținută și soldată. Așa cum a fost concepută contabilitatea de către **Pacioli**, nu era necesar să se întocmească un bilanț anual deoarece la contul „**Profit și pierdere**“ se concentrau toate conturile de încasări, câștiguri și cheltuieli. Totodată, deschiderea conturilor pentru anul următor se realiza pe baza inventarului, iar părțile de avere și capital existente la închiderea anului se găseau stabilite direct în conturi.

În jurul anului 1700, în Franța și Olanda, au apărut lucrări legate de centralizarea datelor contabile, utilizarea jurnalelor, închiderea conturilor și întocmirea bilanțului contabil. Astfel, francezul **Mathieu de la Porte** clarifică unele probleme referitoare la întocmirea bilanțului, iar olandezul **Claes Pietersz de Deventer** stabilește pentru prima dată regulile privind întocmirea unui bilanț real, bazat pe inventar și pe reevaluarea corectă a bunurilor existente.

Problemele privind contabilitatea și implicit bilanțul contabil capătă noi dimensiuni pe măsura trecerii la capitalism. În această perioadă, bilanțul este tratat de numeroși autori, fără a se ajunge la o concepție unitară. În acest sens, se reține că o problemă controversată a constituit-o cea privind teoriile referitoare la bilanț, fiind tipărite lucrări în Italia, Franța, Germania, Anglia, Rusia ș.a.

În țara noastră, într-o primă etapă, au apărut traduceri din lucrări germane și franceze, însă acestea conțin și idei personale ale autorilor români, ceea ce reprezintă începutul gândirii contabile românești. Astfel, în anul 1817 se publică la

Iași, în limba greacă, lucrarea „**Didăscălia**” în care, pentru prima dată, se prezintă reguli de contabilitate.

În anul 1837, **Emanoil Ion Nichifor**, profesor la Școala comercială a Capelei Românești din cetatea Brașovului, publică lucrarea „**Pravila comercială**” în care se prezintă principiile întocmirii bilanțului după metoda venețiană, recomandându-se întocmirea lui o dată pe an.

Un moment important în apariția și dezvoltarea gândirii contabile în țara noastră îl constituie introducerea predării contabilității în învățământ și în speță în școlile primare de la Brăila, în anul 1843, și de la București, în anul 1844. Predarea contabilității se baza, în principal, pe lucrările lui **Dimitrie Jarcu**, dintre care se menționează „**Doppia skriptura sau ținerea katastifelor**”, care este o traducere din limba franceză. Această lucrare este deficitară în ceea ce privește bilanțul deoarece îl confundă cu balanța.

O etapă importantă în dezvoltarea contabilității în țara noastră este marcată de profesorul **Theodor Ștefănescu**, care publică lucrarea „**Curs de contabilitate în partidă dublă**”, tipărită în mai multe ediții. El este denumit de urmași și de elevii săi întemeietorul contabilității în România, definind-o ca știință, iar ținerea registrelor ca artă.

În lucrarea amintită sunt prezentate și probleme privind inventarul și bilanțul, recomandându-se **evaluarea bunurilor „la valoarea cea mai mică, fie costul, fie prețul curent în epoca facerii inventarului”**.¹

În ceea ce privește bilanțul, se reține că **Theodor Ștefănescu** îl definește ca „**o oglindă fidelă a trecutului și în același timp o călăuză sigură a operațiunilor viitoare, și un tablou general, dar rezumat al inventarului, adică al situației active și pasive, al unei întreprinderi și operațiunea prin care un comerciant pune față în față activul și pasivul său, urmărind, cu punctualitatea prescrisă de contabilitate, rezultatul obținut în cursul anului.**”²

---

¹ Theodor Ștefănescu - Curs de contabilitate în partidă dublă, Ediția a II-a, București, 1981, pg. 372.

² Theodor Ștefănescu - Curs de contabilitate în partidă dublă, Ediția a II-a, București, 1981, pg. 372.

În anul 1901, **Constantin Petrescu**, profesor de contabilitate la Școala comercială din Iași, prin lucrarea **„Contabilitate și administrație“** contribuie la îmbogățirea teoriei privind bilanțul. El definește bilanțul ca **„situația conturilor unei contabilități care, în urma punerii acestora în concordanță cu constatările inventarului, arată pozițiunea economică a proprietarului, precum și rezultatul exercițiului încheiat.“**³

În lucrarea amintită este abordată problema universalității publicării bilanțului și a condițiilor pe care să le îndeplinească în ceea ce privește claritatea și sinceritatea.

Principiile științifice ale contabilității și funcțiile ei sociale au fost formulate de **Spiridon Iacobescu**. El abandonează problema bilanțului tip și a normării contabilității, fapt ce îmbogățește gândirea economică românească privind bilanțul. Autorul tratează aspectele referitoare la bilanț în volumul III din cursul **„Contabilitatea comercială și generală“**. Concepția sa patrimonială reiese și din definiția pe care o dă bilanțului, în sensul că acesta reprezintă **„situația patrimonială definitivă, prezentând în formă contabilă activul și pasivul patrimoniului împreună cu rezultatele ce au modificat forma inițială a patrimoniului.“**⁴

În cadrul literaturii și dezvoltării gândirii contabile românești un loc bine definit îl ocupă profesorul **C. G. Demetrescu** care a publicat cca. 150 de lucrări și studii de contabilitate. El definește bilanțul ca fiind **„o situație întocmită sub formă contabilă și după un anumit plan, cuprinzând activul și pasivul unei întreprinderi, precum și rezultatele obținute până la o anumită dată.“** În același timp face mențiunea că **„Bilanțul ca situație sub formă contabilă a patrimoniului conține sintetic, ceea ce este descris în mod analitic în inventar, cu deosebirea că în inventar, în afară de valoare, avem specificată și cantitatea elementelor patrimoniale“**.⁵

---

³ Constantin Petrescu - Contabilitate și administrație, Iași, 1901.

⁴ Spiridon Iacobescu - Curs de contabilitate comercială și generală, vol. III, pg. 466.

⁵ C.G.Demetrescu - Studiul organizării și conducerii contabilității întreprinderii, vol. III, Ed. SOCEC, București, Ediția a V-a, pg. 329.
